Cotidian on-line
BASARABIA LITERARĂ
Societatea Scriitorilor Romani din Basarabia

ALEXANDRU IOAN CUZA ÎN VIZIUNEA LUI MIHAIL EMINESCU

ianuarie 25, 2024 |

Poetul, filosoful, profetul MIHAIL EMINESCU l-a cunoscut direct pe ALEXANDRU IOAN CUZA la Dobling-Viena, în ultima zi a anului 1869, pe când era la studii universitare în Austria. Prin cumnatul lui Cuza, Theodor Rosetti, Eminescu ştia tot ce intenţiona Domnul, diplomaţia sa şi tot ce se năpustea asupra lui din lăuntru şi din afară: înverşunarea roşilor-liberali, ostilitatea Marilor

Puteri, care nu-i puteau ierta faptul că Domnitorul român şi boierii săi i-au învins, alegându-l Domn, contrar prevederilor lor, chiar a doua zi după finalizarea TRATATULUI DE LA PARIS şi mai ales obţinerea suveranităţii absolute în relaţiile interne, dreptul dinastic ereditar ş.a. (E. A., XI, p. 20).
Clarvăzătorul vremurilor Eminescu, îl considera pe Domnul Cuza, una dintre marile personalităţi emblematice voievodale ale românilor, preţuindu-i măsura domniei:
„istoriceşte cea mai însemnată de la fanarioţi încoace"…, care prin „actele de suveranitate au adus imense foloase materiale şi morale statului."(E. A., IX, p. 343)
Micile fapte, ispite omeneşti inerente, nu l-au tras în jos spre cădere pe Cuza Vodă, ci faptele copleşitoare ale înfăptuirilor sale privind modernizarea societăţii româneşti, prin numeroasele sale reforme în: armată, justiţie, administraţie, economie, sănătate, învăţământ, finanţe, presă, împropietărirea a 40.000 de ţărani, Constituţia-Statutul Organic, legea instrucţiunii publice, prin care învăţământul primar devenea pentru prima oară gratuit şi obligatoriu, organizarea Curţii de Conturi, propăşirea culturii, extirparea corupţiei, secularizarea averilor bisericeşti străine neamului românesc, recâştigarea autonomiei Bisericii Naţionale, impunerea unei rafinate diplomaţii în plan extern, înfinţarea unei şcoli în Bucureşti pentru Românii din Macedonia şi Pind, intensificarea acţiunii de a înlătura jurisdicţia consulară, sancţionarea politicianismului corupt, laş şi perfid a liberalismului roşu antiromânesc.
Alexandru Ioan Cuza a privilegiat neamul nostru cu înfiinţarea la IAŞI a PRIMEI UNIVERSITĂŢI ROMÂNEŞTI. În Octombrie 1860, spre slava lui şi a românilor.
Profetul Mihail Eminescu care, s-a născut, a crescut, s-a întărit în lupta demnităţii şi a jertfirii pentru

binele poporului său, a văzut în Cuza pe marele Bărbat de Stat, înzestrat cu voinţă, răbdare, inteligenţă, curaj, fermitate, excelent organizator, credinţă, onoare, jertfă, dragoste. Scuturând din temelii moşierimea, Cuza a înlesnit promovarea celei mai numeroase, celei mai reprezentative, celei mai jertfitoare pături a naţiunii, ţărănimea-forţa naţională cea mai productivă.

Marele gânditor şi înţeleptul publicist Mihail Eminescu şi-a folosit TIMPUL în sprijinul Vremii domniei naţionale a lui Cuza, acuzând însă dur pătura „roşilor"-liberali care boicotau reformele, nesocoteau eforturile de aşezare a stabilizării sociale (cesiunile, desele schimbări de guvern), subminau drepturile Domnului, obligându-l astfel să-şi impună lovitura de stat:

„ […] este dat a vă rosti dacă ţara trebuie să fie şi în viitor lăsată pradă agitaţiunilor deşerte care de mai mult de 5 ani desconsideră naţiunea, compromite securitatea ei şi împiedică orice progres, [vă este dat-n.n.] de a hotărî dacă naţiunea română este demnă de libertăţile publice cu care am voit şi voiesc a o înzestra şi pe care o majoritate privilegiată i le refuză." (Monitorul oficial-2 Mai/ 1864).

Cu spiritul său profund, cu erudiţia sa ce trece dincolo de lucruri, în chipul evidenţei, Gazetarul de Aur-Eminescu nu se aventurează în polemica politică, ci face o distincţie netă între autoritarismul naţional a lui Cuza şi absolutismul liberal al lui Ion C. Brătianu-Vizirul:

„Absolutismul nu este pururea şi pretutindenea o nenorocire […] absolutismul sincer, întemeiat ca atare pe dreptul public al poporului, absolutismul nu se ruşinează de sine însuşi şi care crede că, prin o birocraţie energică, cu învăţătură de carte şi incoruptibilă, se poate produce mai mult bine decât prin discuţiile adese sterpe ale unor parlamente

inculte. Dar a avea un absolutism bazat pe minciuna parlamentară însemnează a avea o companie de esploatare în capul ţării, care, păzind cu ipocrizie formele esterioare ale parlamentarismului, e despotică nu în folosul statului şi a populaţiunilor, ci în folosul [a] o mână de oameni lacomi de avere şi moraliceşte putrezi.” (E. A., XIII, p. 190)
Sursa: Gheorghe Constantin Nistoroiu

Publicistică